

բոլոր կղզիներէ ձեացած արշիպեղա-
գոս մ'էր, ինչպէս ոմանք կը կարծեն,
ցամաք երկիր ձեացաւ, բայց ան սաս-
տիկ ցնցմունքներէն Մեծն Ռիտանիոյ
կղզին ցամաքէն բաժնուեցաւ, ու Ղիպ-
րաթարի նեղուցն ալ բացուեցաւ, ու
րով ներքին կամ թէ հիմակուան ը-
սուած Միջերկրական ծովը Ովկիանո-
սի հետ հաղորդակցութիւն ունեցաւ:

Իսկ եղաւ երկրիս վերջի ընդհանուր
երկրաշարժը, և անկէ վերջը իր կեղեւը
նորէն առջի հաստութեանը ու պնդու-
թեանը հասնելով՝ Վոյի որդիքը ու ի-
րենց հետ եղած կենդանիները սկսան
բնակիլ ու բազմանալ: Իսկ վերջի ցընց-
մունքէն ետքը ձեացան աշխարհքիս
մեծամեծ մասերը, որ են Իսիա, Բփրի-
կէ ու Լարուսյա, որոնք կ'ըսուին նաեւ
Հին աշխարհք, և Բմերիկա ու Ովկիա-
նիա որ են Վոր աշխարհք. ասոնց վրայէն
ջուրերը քաշուելու ժամանակ ահագին
ընդարձակութեամբ տեղեր աւազուլ ու
կաւով ծածկեցին, ինչպէս են Բփրիկէի
ընդարձակ անապատները: Իսկ յեղա-
փոխութեան ժամանակ կամ ասկէ քիչ
մը առաջ օդին բարեխառնուելուն ժա-
մանակը կը կարծուի որ մաշկաթ և կեն-
դանիները, մամուլութիւն ու հին փղերու
ցեղերը վերջացան:

Իսկ վերջը կը սկսի երկրագնտիս
այժմեան դարը, և ջրհեղեղէն վերջը
մինչև հիմայ Բփրիկէի Պաօպապ ծա-
ռին կեղևներուն թանձրութենէն ու
սառի տղմուտ խաւերէն՝ 6000 տարիի
չափ կը հաշուի: Իսկ վերջն երկրիս

1 Կրկնակուտ բոյսերը տարուէ տարի մէկ մէկ
կեղև վրանին աւելնալով կը հաստնան. և որով
հետև աս կեղևները կրնան իրարմէ զատուիլ, աս
կեղևները համրելով կրնանք իրենց քանի տարուան
ընթացք իմանալ. ուստի Պաօպապ ծառը որուն
ընթացքը 80 ոտքի կը հասնի՝ 6000ի չափ կեղև
ունի վրայէ վրայ: Սառամանեաց լեռներու ստո-
րոտն ալ վրայէ վրայ աւազէ ու հողէ կարգեր կը
ձևանան տարուէ տարի, որոնք 6000ի չափ կը
համրուին: Աս փորձերէն կրնանք մեր երկրին ու-
շափ ատենուան ընթացք իմանալ:

Ասոնցմէ զատ նաև շատ երևոյթներ, ինչպէս
նեղոս գետին տակի կաւը, ծովուն տեղ տեղ գէպ
ի ցամաք մտնելը, քանի մը գետերու գագերը,
բոլոր զարմանալի կերպով մը կը ցրցընեն որ եր-
կրս 6000 տարիէն աւելի առաջ չէ որ աս կեր-

բետը ալ սաստիկ փոփոխութիւն մը
չեղաւ, թէպէտ և մինչև հիմայ ալ մէկ
կողմանէ Ովկիանոսը կ'ընդարձակուի,
մէկալ կողմանէ ալ թէպէտ կամաց կա-
մաց բայց զգալի կերպով արշիպեղագոս-
ներուն կղզիները իրարու հետ միանա-
լով ընդարձակ ցամաք երկիրներ սկսած
են ձևանալ:

Հիմայ Ովկիանոսը երկրիս չորս մա-
սին իրեքը բռնած է:

Ջրհեղեղէն վերջը Իսիա եղաւ
մարդկութեան խանձարուրքը և առա-
ջին բնակութեան տեղը, հոն սկսան
մարդիկ բազմանալ, և երբ այնչափ բազ-
մացան որ ալ չէին կրնար միատեղ բնա-
կիլ՝ ելան ցրուեցան բոլոր երկրիս չորս
կողմը Բաբելոնի աշտարակին շինու-
թենէն և լեզուաց խառնակութենէն
ետև. և կամաց կամաց երկրիս ամէն
հեռաւոր կողմերն և կղզիներն ալ սփռե-
ցան բնակելու:

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Ժամանակ և Բաշտ:

ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԵԱՆ անձկոտ ու աւուրց անբաւար-
Մահկանացուն 'ի կառս կենացն անկայուն'
Զանմիաբանս լըծել ընդ հետքս վարուն
Ըզժամանակ և զբաղդ ճըգնի վայրապար:

Նա 'ի ստորեւ թափով գիմէ անդադար՝
Սա վերջէ մեկ անժոյժ յեթերն 'ի բարձուն.
Յորմէ տագնապք 'ի կառավարն զարթնուն,
Եւ տատանին կառքն և քսամին անդրուվար:

Մերթ ժամանակ կարեալ՝ ըզբաղըն մատնէ.
Մերթ բաղդն անկեալ իբր երկվար շանթակէզ՝
Միւսն ըզտաղտուկ ընթացս յուժնէտս երկայնէ:

Բայց որ վարէ բարեաց գործովք զամանակ,
Եւ գոհ սրտիւ սանձէ զբաղդին յահուր թևս,
Նա զճանապարհ կենացն հատցէ անսայթաք:

պարանոս առեր է. այս թուականէս վեր չեն ել-
լեր զանազան ազգաց ծննդաբանութիւններն ալ,
որչափ որ ճշմարիտը առասպելէն զատելով կը
գտնենք: